

GOD PLANLEGGING: Et år i forveien begynte Stine Berre å planlegge utenlandsstudiene. Både det økonomiske og det praktiske måtte være på plass.

Studie- drømmen ble virkelighet

Med stipend og god planlegging gikk Stine Berres drøm om utenlandsstudier i oppfyllelse. Flere unge funksjonshemmede bør få en slik mulighet, mener hun.

■ TEKST OG FOTO IVAR KVISTUM

Da Stine Berre (29) tok bachelorgraden ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) i hjembyen Trondheim, reiste hun til California for å studere et år som utvekslingsstudent ved det prestisjefylte Berkeley-universitetet.

Opplevelsen ga mersmak. Stine ville ut igjen. Helst med en gang. De siste tre årene har hun vært student ved Universitat Pompeu Fabra i Barcelona. Der har hun gjennomført masterstudier i sosiologi og statsvitenskap. I tillegg har hun jobbet fire måneder som studentpraktikant ved den norske FN-delegasjonen i Genève i Sveits.

God planlegging

Som rullestolbruker har hun ofte fått høre at hun er tøff som reiser ut alene.

– At du tør, sier de. Men saken er at jeg trenger mindre assistanse i godt tilrettelagte byer som Barcelona og Berkeley enn hjemme i Trondheim, påpeker Stine.

Hun oppfordrer andre unge funksjonshemmede til å kaste seg ut i utenlands-eventyret. Mange flere kan virkelig gjøre drømmen, mener hun.

Men det kan kreve god planlegging på forhånd, både for å legge det praktiske til rette og ikke minst for å dekke ekstrakostnader som kan følge med en funksjonsnedsettelse.

Stipend for ekstraavgifter

Stine har i fem år søkt og mottatt støtte fra Stiftelsen Sophies Minde for å kunne gjennomføre studiene. Her kan man søke om inntil 36 000 kroner i året til høyere utdanning for å dekke ekstraavgifter knyttet til en funksjonsnedsettelse, enten man studerer i Norge eller i utlandet.

– Det er midler og muligheter tilgjengelig for deg som ønsker å studere ute. Men man må sette deg inn i de muligheter som finnes og søke i god tid, sier Stine og nevner Stiftelsen Cathrine og Nils Hals legat som eksempel.

Det er midler og muligheter tilgjengelig for deg som ønsker å studere ute. Men man må sette deg inn i de muligheter som finnes og søke i god tid.

Stine Berre (29), student

➤ Det første utenlandsoppholdet begynte hun å forberede nesten et år i forveien.

Hun har erfart at det for henne som rullestolbruker gjerne blir mange ekstrakostnader.

– Jeg kan ikke bo hvor som helst, men er avhengig av at det er godt tilrettelagt. Jeg må ha med meg noen som kan hjelpe meg med flytting. I hverdagen trenger jeg assistanse til husarbeid m.m. Stipendet fra Stiftelsen Sophies Minde gikk til å dekke slike ekstrakostnader, forklarer hun.

På forhånd reiste Stine til Barcelona for å forsikre seg om at hybelhuset hadde god nok tilgjengelighet og at det gikk fint å komme seg rundt i byen.

Flere må få BPA

Det året da hun reiste til Berkeley hadde

Stine BPA (brukerstyrt personlig assistanse). Trondheim kommune sa ja til en ordning med sju timer i uka. Stine ansatte norske medstudenter som assistenter. For dem var det en fin ekstrainntekt. Det fungerte helt fint, erfarte hun.

– Kommunen var positiv, men var samtidig betenkt over å skulle bli sittende med ansvar for meg dersom noe skulle skje noe med assistentene. Derfor lå det i kontrakten at jeg hadde alt ansvar selv. Dette er jo helt selvsagt for meg, men kommunen ville ha det skriftlig.

Andre unge funksjonshemmede har fått nei til BPA til utenlandsstudier. Et eksempel er Karina Harkestad fra Bergen, som Handikapnytt skrev om i 2015. Hun måtte takke nei til en studieplass på det samme Berkeley-universitetet fordi hjem-

kommunen sa nei til å gi BPA utenlands. Stine er godt kjent med Karines sak og synes det er urettferdig at det er opp til hver enkelt kommune å bestemme hvilke muligheter du har som ung student.

– Regelverket for studenter burde vært bedre. At det skal være så vanskelig for funksjonshemmede med assistansebehov å studere utenlands, strider jo med ønsket om at folk skal få ta utdanning og komme i jobb, sier Stine.

Selv er hun ikke i tvil om at hun har fått veldig mye ut av studieårene i utlandet, både personlig og faglig.

– Jeg er blitt tryggere på meg selv og har fått testet ut hva jeg kan få til. Faglig har jeg fått direkte erfaringer som ellers ville vært teori, og ikke minst: jeg har lært meg to fremmedspråk. ■

Ønsker flere stipend-søknader

Høyere utdanning er ofte nøkkelen til arbeidslivet for personer med nedsatt funksjonsevne. Likevel er både utdanningsnivået og yrkesdeltakelsen lavere for denne gruppa enn for befolkningen for øvrig.

Det var dette Stiftelsen Sophies Minde ønsket å gjøre noe med da de i 2008 opprettet stipendordningen som skal stimulere bevegelseshemmede til å ta høyere utdanning på bachelor- og masternivå.

– Vi vet at høyere utdanning har fire og en halv gang så stor effekt for yrkesdeltakelsen blant funksjonshemmede som i befolkningen for øvrig. Det er derfor dette er så viktig, sier stiftelsens styreleder, Gunnar Buvik.

Møter motstand

Siden starten er det bevilget 3,2 millioner kroner i stipender. Men Buvik vil gjerne dele ut mer:

– Vi ønsker oss flere søkere til stipendordningen, sier han.

Med unntak av en topp på 50 søknader for studieåret 2011/2012, er antallet søknader til fondet svært jevnt. Det kom 27 søknader første året, og det kom 28 for inneværende studieår.

Gunnar Buvik er litt overrasket over at ikke flere søker stipend. Han vet ikke nøyaktig hvorfor, men tror årsaken kan være noe av det samme som er begrunnelsen for at stipendordningen finnes:

– Kanskje er det ikke så mange flere bevegelseshemmede som går løs på høyere utdanning. Vi vet jo at utdanningsnivået i denne gruppa er lavere enn i befolkningen for øvrig. Det henger blant annet sammen med at mange bruker mye tid på sin egen hverdag. Det er heller ikke så lett å finne tilgjengelige studentboliger, eller få gode nok assistanseordninger, foreklarer Buvik.

Dekke ekstrakostnader

Nettopp derfor mener styrelederen det er viktig å gi en ekstra stimulans i form av et stipend som kan kompensere for noen av utfordringene i studentlivet:

VIL GI MER PENGER: Styreleder i Stiftelsen Sophies Minde, Gunnar Buvik, vil gjerne at flere søker studiestipend.

– Mange studenter med nedsatt funksjonsevne har ekstrakostnader knyttet til bolig, transport, teknisk utstyr og assistanse. Stipendet er ment å dekke noen av disse ekstrakostnadene. Buvik påpeker også at de færreste studenter med nedsatt funksjonsevne har overskudd til å ha en ekstrajobb ved siden av studiene.

Det er i utgangspunktet få krav til å innvilget søknaden om stipendet fra Stiftelsen Sophies Minde. Du må ha en bevegelseshemming, og det må være knyttet til høyere utdanning i Norge eller utlandet. Du trenger ikke betale tilbake dersom du ikke fullfører studiene.

Søknadsfristen for studiestipendet er 15. september hvert år.

– Om noen år håper jeg vi kan få til en undersøkelse der vi finner ut om stipendmottakerne har klart å komme i jobb etter studiene, sier Gunnar Buvik.

STIFTELSEN SOPHIES MINDE

Stiftelsen ble etablert i 1897 og arbeider for at mennesker med bevegelseshemninger skal bli selvhjulpne, få økt funksjonsevne og større trivsel.

Stiftelsen har tidligere drevet yrkesopplæring, produksjon av hjelpemidler og sykehus.

Det økonomiske grunnlaget er basert på salg av eiendommen i Oslo der stiftelsen tidligere hadde sin virksomhet. Siden år 2000 har stiftelsen delt ut midler til formålet på til sammen cirka 85 millioner kroner.

Stiftelsen er oppkalt etter dronning Sophie av Nassau, gift med kong Oscar II. Mer informasjon finner du på www.ssm.no.